

Sygn. akt **II AKa 152/18**

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grzegorz Chojnowski (spr.)
Sędziowie:	SA Piotr Brodniak SA Andrzej Mania
Protokolant:	st. sekr. sądowy Karolina Pajewska

przy udziale prokuratora Prokuratury Okręgowej w Szczecinie Anny Ambroziak

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018 r. sprawy

K. K.

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 26 kwietnia 2018 r., sygn. akt III K 278/17

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę skazanego K. K. przekazuje Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

Andrzej Mania Grzegorz Chojnowski Piotr Brodniak

Sygn. akt **II AKa 152/18**

UZASADNIENIE

K. K. (uprzednio P.) został skazany następującymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 10 sierpnia 2006 r., sygn. akt IV K 79/06 za czyn z art. 281 kk, popełniony w dniu 26 czerwca 2005 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres lat 5 oraz na podstawie art. 33 § 2 kk na karę grzywny w rozmiarze 60 stawek dziennych po 10 zł,
- Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 27 lutego 2007 r., sygn. akt XIV K 128/07 za czyn z art. 157 § 2 kk, popełniony w dniu 7 października 2006 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 5,

3. Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 11 kwietnia 2007 r., sygn. akt IV K 74/07, za czyn z art. 224 pkt 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, popełniony w dniu 19 października 2006 r., na karę 50 stawek dziennych po 15 zł,

4. Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 29 marca 2012 r., sygn. akt VI K 1031/11, za czyn z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 19 sierpnia 2011 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

5. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 11 listopada 2015 r., sygn. akt V K 952/15 za czyn z art. 226 § 1 kk, popełniony w dniu 10 listopada 2015 r. na karę grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych po 20 zł każda,

6. Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. VI K 385/15, za czyn z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 19 grudnia 2014 r., na karę grzywny w ilości 60 stawek dziennych po 10 zł,

7. Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 26 lutego 2016 r., sygn. akt V K 110/16, za czyn z art. 226 § 1 kk, popełniony w dniu 24 lutego 2016 r., na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym,

8. Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 30 maja 2016 r., sygn. akt VII K 117/16 za czyn z art. 278 § 3 kk, popełniony w dniu 23 lutego 2016 r., na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności, z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym,

9. Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 13 maja 2016 r. za czyn z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw.

z art. 11 § 2 kk, popełniony w dniu 23 stycznia 2015 r., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności,

10. Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 19 maja 2017 r., sygn. akt III K 33/17 za czyn z art. 280 § 2 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, popełniony w dniu 15 września 2016 r., na karę 8 lat pozbawienia wolności,

11. Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 4 października 2017 r., sygn. akt VI K 874/16 za czyn z art. 222 § 1 kk w zw. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk, popełniony w dniu 20 czerwca 2015 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem łącznym z dnia 26 kwietnia 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. akt III K 278/17:

I. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 86 § 1 i 2 kk połączył kary grzywny orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 5 i 6 części wstępnej wyroku i wymierzył skazanemu K. K. karę łączną grzywny w rozmiarze 110 (stu dziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 (dwudziestu) złotych,

II. na podstawie art. 85 kk w zw. z art. 86 § 1 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 10 i 11 części wstępnej wyroku oraz wymierzył K. K. karę łączną pozbawienia wolności w rozmiarze 8 (ośmiu) lat pozbawienia wolności,

III. na podstawie art. 577 k.p.k. zaliczył na poczet kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej w pkt II okresy rzeczywistego pozbawienia skazanego wolności

w sprawach objętych wyrokiem łącznym tj. od dnia 20 czerwca 2015 r. do 21 czerwca 2015 r. oraz od 11 kwietnia 2018 r.,

IV. w pozostałym zakresie postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego umorzył,

V. pozostałe orzeczenia zawarte w wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania,

VI. na podstawie § 4 i § 17 ustęp 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, przyznał od Skarbu Państwa na rzecz adwokat I. C. kwotę 120 (stu dwudziestu) złotych, powiększoną o należny podatek VAT w wysokości 23 %, tytułem pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu,

VII. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelację od orzeczenia wywiódł Prokurator Prokuratury Okręgowej w Szczecinie zaskarżając je w całości na korzyść skazanego. Wyrokowi temu zarzucił:

I. „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę przyjęcia, iż na podstawie przepisów obowiązujących przed 1.7.2015 r. nie zachodziła możliwość połączenia kary wymierzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w sprawie III K 33/17

z żadną inną karą zapadłą wobec K. K., w sytuacji, gdy

w poprzednim stanie prawnym kara ta wchodziłaby w skład węzła kary łącznej zainicjowanego wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 11.11.2015 r., sygn. V K 952/15 w koniunkcji z karą pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 13 maja 2016 r., sygn. VI K 129/06, a w rezultacie:

– obrazę przepisów prawa materialnego: tj. art. 4 § 1 kk w zw. z art. 85 i 92 kk

w brzmieniu obowiązującym do 30 czerwca 2018 r., polegającą na niedopełnieniu przez sąd I instancji obowiązku połączenia kar ograniczenia wolności orzeczonych wyrokami opisanymi w części wstępnej wyroku w pozycjach ad. 7 i 9 (Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 26 lutego 2016 r. V K 110/16 i Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 30 maja 2016 r.) w sytuacji, gdy zaistniały przesłanki materialne i formalne do objęcia tych kar węzłem kary łącznej.”

Tak zarzucając prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora zasługiwała na uwzględnienie.

Rozważania Sądu odwoławczego ograniczone zostaną do omówienia okoliczności, które stanowiły przyczynę zapadłego rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym. Mianowicie, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 lutego 2017 r. – przy wymiarze kary łącznej w wyroku łącznym tylko na podstawie jednostkowych kar prawomocnie orzeczonych do dnia 30 czerwca 2015 r. zasada sformułowana w treści art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 396) wyłącza stosowanie art. 4 § 1 k.k., mimo materialnoprawnego charakteru norm określających orzekanie w przedmiocie kary łącznej. Wówczas sąd zobligowany jest do stosowania przepisów rozdziału IX k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. Jednak w sytuacji, w której co najmniej jeden wyrok objęty wyrokiem łącznym uprawomocnił się po dniu 30 czerwca 2015 r. (a taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie), zgodnie z dyspozycją ww. art. 19 ust. 1, znajdzie zastosowanie przepis art. 4 § 1 k.k. Oznacza to, że ustawa obowiązująca poprzednio stanowi podstawę orzeczenia kary łącznej tylko wtedy, gdy będzie ona względniejsza dla skazanego, przy czym analiza ta obejmuje również ewentualną względność tzw. ustawy pośredniej.

W przeciwnym wypadku kara łączna zostanie wymierzona w oparciu o przepisy rozdziału IX k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. (sygn. akt II KK 347/16, LEX nr 2284181).

Analiza akt przedmiotowej sprawy oraz uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, iż słusznie prokurator zarzuca błędne ustalenia faktyczne

w zakresie ustalenia przez Sąd I instancji, iż na podstawie przepisów obowiązujących w stanie prawnym sprzed dnia 1 lipca 2015 r. nie zachodziła możliwość połączenia kary wymierzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w sprawie III K 33/17

z żadną inną karą zapadłą wobec K. K. (s. 4 uzasadnienia). W myśl pierwotnego brzmienia przepisu art. 85 k.k. bowiem, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa. Skazany, jak wynika z analizy zapadłych wobec niego orzeczeń, popełnił przestępstwo w dniu 20.06.2015 r. (VI K 874/16) oraz w dniu 15.09.2016 r. (III K 33/17), tj. zanim zapadł w dniu 19.05.2017 r. pierwszy z wyroków w sprawie III K 33/17. Sąd Okręgowy uznaje przy tym, że w uprzednio obowiązującym stanie prawnym kara wymierzona wyrokiem w sprawie III K 33/17 nie łączyłaby się z żadną inną karą zapadłą wobec skazanego, co znacznie utrudnia kontrolę instancyjną. Ustalenie Sądu Okręgowego

w tym zakresie skutkowało brakiem dokonania ustaleń w przedmiocie zastosowania przepisu art. 4 § 1 k.k. – w przypadku orzeczeń w sprawach V K 952/15 i VI K 385/15, V K 110/16, VI K 129/06 i VII K 117/16 oraz III K 33/17, VI K 874/16. Zwrócić jednak uwagę należy, że apelujący nieprawidłowo w dalszej części środka odwoławczego wywodzi co do zakresu połączenia węzłem kary łącznej proponowanych przez niego orzeczeń, w tym III K 33/17, V K 952/15, VI K 129/06. W tym miejscu bowiem wskazać należy, iż kary zastępcze pozbawienia wolności (jakie wobec skazanego orzeczono w sprawach V K 952/15, VI K 385/15, V K 110/16 oraz VII K 117/16) nie podlegają łączeniu z którąkolwiek z kar określonych w art. 32 k.k., jednak orzeczenie kary zastępczej nie stoi na przeszkodzie połączeniu kary ograniczenia wolności, w miejsce której orzeczono karę zastępczą, z karą pozbawienia wolności (tak SN w post. z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt II KK 93/17, LEX nr 2281250). Zwrócić przy tym uwagę należy, iż w aktualnym stanie prawnym nie jest możliwe łączenie kar już w całości wykonanych (art. 85 § 2 k.k.), jednakże w stanie prawnym sprzed 1 lipca 2015 r. możliwość taka istniała. Sąd Najwyższy w podjętej

w składzie 7 sędziów uchwale wskazał, iż odbycie przez skazanego – w chwili orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego – wszystkich kar wymierzonych

w warunkach określonych w art. 85 k.k., nie stanowi przesłanki umorzenia postępowania na podstawie art. 572 k.p.k. (uchwała z dnia 9 czerwca 2006 r., sygn. akt I KZP 11/06, OSNKW 2006/7-8/64, OSP 2007/7-8/91, Prok. i Pr.-wkł. 2006/10/10, Biul.SN 2006/6/13). Z tych względów podniesione zarzuty apelującego, w konkluzji uznać należało za prawidłowe. Powyższe okoliczności sprowadzają się do uznania, iż Sąd Okręgowy nie dokonał prawidłowych ustaleń w przedmiocie ustalenia czy

w niniejszej sprawie znajdzie zastosowanie przepis art. 4 § 1 k.k.. W myśl przepisu art. 437 § 2 k.p.k. powyższe czyniło niezbędnym przeprowadzenie na nowo przewodu

w całości przez Sąd I instancji, tak by poczynione w tym przedmiocie ustalenia faktyczne poddawały się kontroli Sądu II instancji.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.

SSA Stanisław Stankiewicz SSA Grzegorz Chojnowski SSA Piotr Brodniak